

Riksantikvaren

Postboks 8196-Dep
0034 OSLO

ARKIV

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER	
Universitetet i Oslo	
Sakst.	Kopi
15 JAN. 2004	
LEU	
Ark.	0626
Saksnr.	Dok.nr.:
01/8861	4

Husebyhaugene og St.Hallvards brønn

Viser til Lier kommunes brev av 5.11.03. Det er å forstå som en søknad om inngrep i et formelt fredet område, nemlig, den såkalte St.Hallverds brønn ved de svære gravhaugene på Huseby. Vi ser det som svært positivt at kommunen på denne måten har påtatt seg å legge til rette et fornminnefelt for offentligheten. Vi har deltatt både i planlegging og overvåking i felt.

Den såkalte St.Hallvards brønn er nok opprinnelig helst et vanningssted som har fått vann fra en buktning av Lierelven. Senest på 1970-tallet ble det gjort en opprensning og anlagt en ramme av trestokker for å markere stedet. Senere er det fylt igjen med løv og kratt som nå er rensket opp.

Kommunens forslag om å legge en plastduk for å unngå dirkete inngrep anser vi som en udmertket løsning, men det er like fullt inngrep som forutsetter dispensasjon etter Fornminnelovens § 8.1

Vi vil hermed gi vår anbefaling til at her gis en formell tillatelse for de foreliggende planer. Tiltaket bidrar til å fremme fredningens formål å sikre og tilrettelegge for forståelse av kulturminnet.

Med hilsen

Ase Klundelien
for Ase Klundelien e f
fylkeskultursjef

Geir Helgen
Geir Helgen
fylkeskonservator

Vedl. Kopi av Lier Kommunes søknad av 5.11.

Kopi til:

Universitetet i Oslo UKM. Oldsaksamlingen Pob 6762 St.Olavsplass, 0164 OSLO

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse

Telefon
32 80 85 00
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

VÅR REF.
2002/62- kra
Ark. B-50

VÅR DATO

25 MARS 2004

GJENPART

Buskerud fylkeskommune
Utviklingsavdelingen
Fylkeshuset
3020 Drammen

ARKIV

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER Universitetet i Oslo		
Saksb. L60	31 MARS 2004	Kopi
Ark.: 0626		
Saksnr. 01/8861	Dok.nr.: 5	

**AD SKJØTSELSTILTAK/INNGEP I OG OMKRING ST.HALLVARDS BRØNN I
OMRÅDET VED HUSEBYHAUGENE,
HUSEBY, GNR 21, LIER KOMMUNE, BUSKERUD**

Vi viser til brev fra Buskerud fylkeskommune, datert den 09.01.04. Vi viser også til telefonsamtaler med fylkeskommunen og UKM, Oldsaksamlingen, samt til møte om saken på fylkeshuset i Drammen den 10.03.04.

Saken gjelder tiltak i og omkring St.Hallwards brønn ved de to store gravhaugene på Huseby i Lier kommune, et høyt prioritert fornminneområde. Tiltaket er fra kommunens side tolket som skjøtsel mens det fra fylkeskommunens side oppfattes som et inngrep i og ved brønnen. Saken er derfor oversendt Riksantikvaren som en dispensasjonssøknad etter kml § 8.

Riksantikvaren mener at skjøtsel i første rekke er fylkeskommunens ansvar. I enkelte tilfeller kan ønskete tiltak i skjøtelsammenheng likevel være svært omfattende eller innebære inngrep i automatiske fredete kulturminner. I dette tilfellet mener vi at de ønskete tiltak kan gjennomføres med visse modifikasjoner. Vi vil derfor ikke behandle saken som en dispensasjonssak.

Da det var ønske om en diskusjon omkring saken, ble det holdt et uformelt møte i fylkeskommunens lokaler den 10.03.04. Deltakere var Inger Liv Gøytil Lund og Geir Helgen fra Buskerud fylkeskommune, Margrethe Simonsen fra UKM, Oldsaksamlingen samt undertegnede fra Riksantikvaren.

Det er tidligere gjort enkelte skjøtselstiltak i området, bl.a. helleganger fra vei mot hauger og brønn, tilsåing av areal for å gjøre området mer helhetlig, avklaring m.h.t. plassering av opplysningsskilt m.m.

Et av de nå angjeldende tiltak dreier seg om beplantning av busker i veiskråningen mot Rv 289, slik at området ved St. Hallwards brønn og bjørkelunden blir noe skjermet fra trafikkstøy. Riksantikvaren har ikke motforestillinger mot dette. Buskene bør imidlertid ikke være så høye at utsynet over jordbrukslandskapet fra de to mektige gravhaugene forsvinner.

Riksantikvaren

Dronningens gate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 E-post: riksantikvaren@ra.no

Når det gjelder brønnen er vannet i dag grumset og nærområdet blir fort vått og sølete. Riksveien ligger på en fylling og bidrar nok til at området er blitt mer forsumpet enn det opprinnelig har vært. Det er ønske om et klarere vannspeil og et tørrere areal umiddelbart rundt brønnen. Tidligere var det planer om inngrep i bakken for å drenere og føre vann bort. Riksantikvaren mente at det i så fall ville være nødvendig å foreta arkeologiske registreringer for å sjekke om inngrep i bakken ville komme i konflikt med ikke synlige, automatisk fredete kulturminner. Man ønsker nå i stedet å legge duk på bakken omkring brønnen, legge sandmasser over dette med skiferheller på toppen. I selve brønnen ønskes det en innvendig filterduk og utskifting av rammeverk.

Riksantikvaren mener at disse tiltak går ut over det som kan oppfattes som skjøtsel. Bl.a. vil de store skiferhellene dominere og gi brønnen et helt annet inntrykk enn den opprinnelig må ha hatt. Etter skissen å dømme, skal de legges i om lag 2 meters bredde, hvilket vil gi brønnen en svært dominerende plass i området.

St. Hallvards brønn har trolig en gang framstått som en beskjeden kilde. Den er gjennom tidene "ombygget" med laftekasse inni og utvidet til et vel 2 x 2 meter stort basseng som er brukt til vanningssted for buskapeen. Den skal flere ganger være tømt og rensset. Ny laftekasse skal være bygget på 1970-tallet. Den er således både forstyrret og endret.

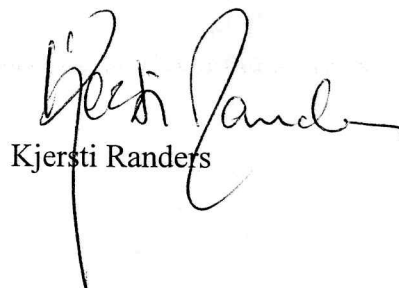
I nevnte møte hos fylkeskommunen ble det enighet mellom kulturminnemyndighetene om at man i stedet for de dominerende og strenge hellene, vil legge et smalere dekke av mer kuplete og ujevn stein. På denne måten vil brønnen få et mer arkaisk preg og ikke ytterlig "ombygges" til en moderne dam. Fylkeskommunen tar kontakt med Lier kommune for en løsning som skissert.

Når det gjelder tiltaket inne i brønnen, ber vi Buskerud fylkeskommune i samarbeid med UKM, Oldsaksamlingen, vurdere hvorvidt det vil være behov for arkeologisk overvåking og eventuelle prøveuttak dersom forholdene i bunnen av brønnen skulle tilsi dette.

Vennlig hilsen

Ingrid Smedstad (e.f.)
seksjonssjef

Kjersti Randers

Gjenpart: **UKM, Oldsaksamlingen, Fornminneseksjonen**
Lier kommune, Postboks 205, 3401 Lier